

Lärarhandledning

En bur av guld

Camilla Läckberg

Ämne:

Svenska och svenska som andraspråk

Årskurs:

Gymnasiet, komvux grundläggande och gymnasial nivå, SFI

Antal lektioner:

2–12

Om handledningarna:

Till boken *En bur i guld* finns förutom denna lärarhandledning en **elevhandledning**. Elevhandledningen kan eleverna arbeta med på egen hand eller tillsammans med andra. Vill man kan också elevhandledningen vara grund för ett gemensamt klassarbete med boken.

I denna lärarhandledning presenteras kort boken och författaren. Därefter ges förslag på hur *En bur av guld* kan introduceras, ett förslag till gemensam läsning, olika diskussionsuppgifter och en avslutande skrivuppgift.

Handledningarna är gjorda av Jenny Edvardsson, www.jennyedvardsson.se

Förmågor

Svenska gymnasiet/komvux gymnasial nivå

- ▶ Kunskaper om centrala svenska och internationella skönlitterära verk och författarskap samt förmåga att sätta in dessa i ett sammanhang.
- ▶ Kunskaper om genrer samt berättartekniska och stilistiska drag, dels i skönlitteratur från olika tider, dels i film och andra medier.
- ▶ Förmåga att läsa, arbeta med och reflektera över skönlitteratur från olika tider och kulturer författade av såväl kvinnor som män samt producera egna texter med utgångspunkt i det lästa.

Svenska komvux grundläggande nivå

- ▶ formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- ▶ läsa och analysera skönlitteratur och sakprosa för olika syften,
- ▶ anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,

Svenska som andraspråk gymnasiet/komvux gymnasial nivå

- ▶ Förmåga att kommunicera i tal och skrift och anpassa språket till ämne, syfte, situation och mottagare.
- ▶ Förmåga att använda ett rikt ordförråd på ett sätt som är relevant för sammanhanget.
- ▶ Förmåga att läsa och reflektera över skönlitteratur i skilda former och från olika delar av världen.

Svenska som andraspråk komvux grundläggande nivå

- ▶ formulera sig och kommunicera i tal och skrift,
- ▶ välja och använda språkliga strategier,
- ▶ läsa och analysera skönlitteratur och sakprosa för olika syften,
- ▶ anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang,

SFI

- ▶ att läsa och skriva svenska,
- ▶ att tala, samtala, läsa, lyssna och förstå svenska i olika sammanhang,
- ▶ att anpassa språket till olika mottagare och situationer,

Boken

Boken handlar om Faye som lever med sin man Jack och dottern Julienne. De lever ett bra liv i centrala Stockholm men allt förändras när Jack vill skiljas. Hus, besparingar, företag – allt står på honom. Faye lämnas helt ensam utan en enda krona. Snart kommer FAYES förflutna ikapp henne och hon bestämmer sig för att hämnas på Jack.

Författaren

Författaren Camilla Läckberg är uppvuxen i Fjällbacka, där även bokens huvudperson växer upp. Camilla debuterade år 2003 med kriminalromanen *Isprinsessan*, och har sedan dess gett ut många böcker. Hon skriver både för vuxna och barn. Flera av hennes böcker har blivit översatta till andra språk.

Inför läsningen

För att förbereda eleverna på läsningen kan du som pedagog få eleverna att bekanta sig med boken, bokens karaktärer och tidsplan.

1. Börja med bokens titel *En bur av guld*. Vad tänker eleverna på när de hör denna titel? Låt dem associera fritt och dela med sig av sina tankar till övriga i klassen.
2. Undersök omslaget. Vad föreställer det? Vilka ledtrådar om handlingen får eleverna från omslaget?
3. Presentera därefter kort karaktärerna Faye (tidigare kallad Matilda), Jack, Julienne, Chris och Kerstin. Presentera också bokens två tidsplan – ett nutida i Stockholm och ett dåtida i Fjällbacka.

Under läsningen

Läsningen kan genomföras i klassrummet, som tyst individuell läsning eller genom högläsning av läraren och/eller eleverna. Den kan också vara en del av en läsläxa som eleverna får läsa hemma under veckan. Då man växelvis får följa de tre kvinnorna kan det vara viktigt att stanna upp i texten och samtala om det lästa. Hur hänger handlingen ihop?

I elevhandledningen finns en uppgift där eleverna ska skapa egna frågor till texten. Frågorna ska vara på tre nivåer:

1. **Till texten** (eleven hittar svaren direkt i texten)
2. **Mellan raderna** (eleven hittar svaren genom att tolka och analysera det lästa)
3. **Bortom raderna** (eleven hittar svaren hos sig själv eller i sin omvärld)

Denna elevuppgift skulle kunna vara en del av den gemensamma läsningen. Klassen kan då delas in i grupper där eleverna får ställa sina frågor men också besvara övrigas frågor. På detta sätt ges eleverna möjlighet att samtala om det lästa.

Efter läsningen

Diskussionsfrågor

Efter läsningen av *En bur av guld* kan det vara intressant att diskutera frågor som:

1. I boken får man lära känna Faye. Hon återkommer gång på gång till sin uppväxt och det mörker som hennes uppväxt skapat. Vad var det som skapade detta mörker?
2. Vad behöver ett barn för att växa och utvecklas på bästa tänkbara sätt, tänker du?
3. I boken försöker Faye lämna det förflutna bakom sig. Hon flyttar till en annan stad och hon byter namn.
 - a. Hur går det för Faye när hon försöker lämna det förflutna bakom sig?
 - b. Tror du att man kan lämna det förflutna bakom sig?
 - c. Har du funderat kring hur det skulle kännas att vara någon annan? Vem skulle du vilja vara om du inte var du?
4. Faye ger upp sin utbildning och sin karriär för att istället ta hand om familjen och hemmet. Gör hon rätt? Hur tänker du?
5. I boken är det flera kvinnor som utnyttjas av män. Kan du känna igen dig på något sätt?

6. Att vara smal och vältränad är något som huvudpersonen Faye återkommer till gång på gång.
- a. Är det viktigt hur man ser ut?
 - b. Varifrån kommer samhällets skönhetsideal?
 - c. Påverkas alla av skönhetsidealen eller finns det de som inte berörs?
 - d. Är det vanligt att skämmas för sitt utseende?
7. Sex och otrohet finns med i boken. Hur tänker du kring detta med sex och otrohet?
- a. Vad skulle du ha gjort om din partner hade varit med andra?
 - b. Är det viktigt att vara ihop eller vara gift om man ska ha sex?
 - c. Är det viktigt att ha sex om man är ihop/gift?
 - d. Kan man vara kär/förälskad utan att vilja ha sex?
 - e. Är sex viktigt hela livet?
 - f. När är man otrogen?
 - g. Skulle du kunna vara otrogen?
 - h. Varför är man otrogen tror du?
8. Faye hämnas på Jack. Tycker du att Faye gör rätt? Motivera ditt svar.

Diskussionsfrågorna ovan kan användas till korta skrivuppgifter.

Skriv en recension

Elevernas läsning kan avslutas med att de får skriva en recension. I recensionen har de:

- ▶ en inledning, där de presenterar bokens titel och författare,
- ▶ en huvuddel där de kort sammanfattar handlingen och för fram sina egna tankar om boken
- ▶ en avslutning, där de ger ett omdöme på boken och berättar vem de tänker ska läsa den.

Elevhandledning

En bur av guld

Camilla Läckberg

Boken

Boken handlar om Faye som lever med sin man Jack och dottern Julienne. De lever ett gott liv men allt förändras när Jack vill skiljas. Han tar allt och Faye lämnas ensam utan en enda krona. Snart kommer Fayes förflutna ikapp henne och hon bestämmer sig för att hämnas på Jack.

Författaren

Författaren Camilla Läckberg är uppvuxen i Fjällbacka, där även bokens huvudperson är född. Camilla debuterade år 2003 med en kriminalroman *Isprinsessan*, och har sedan dess gett ut många böcker. Hon skriver både för vuxna och barn.

Textfrågor ?

Till denna bok finns det frågor till de första sju kapitlen. Innan du börjar läsa ett kapitel är det bra om du har läst igenom frågorna så att du vet vad de handlar om. Som du kommer att märka är en del frågor sådana där du hittar svaren direkt i texten. I andra frågor behöver du själv dra slutsatser och läsa mellan raderna. Det finns också frågor där du får fundera över hur du själv skulle ha gjort.

Efter de sju kapitlen kommer du själv att få ta fram frågor till boken. Frågorna kan du antingen besvara själv eller tillsammans med någon annan som läser boken.

Första textsidan (sida 7)

1. Vad är det som har hänt, tror du?

Välkommen hem (sida 8–13)

1. Vad får du veta om Faye och Jack?
2. Hur verkar deras äktenskap vara?

Stockholm, sommaren 2001: Hej då, Fjällbacka! (sida 14–15)

1. Varför vill Matilda, eller Faye som hon kallar sig, lämna Fjällbacka?
2. På sidan 15 står det "Jag skulle också bli Någon." Vad betyder det?

Bekymmer med Compare (sida 16–19)

1. Vad är Compare?
2. Faye väljer att inte visa sin man att hon kan ekonomi. Vad kan det bero på?
3. I kapitlet kan man läsa att Faye hoppade av sina studier "För Jacks skull. För företagets skull. För familjens skull" (sida 19). Har du någon gång varit tvungen att ge upp något som betytt mycket för dig?

Chris (sida 20–24)

1. Vem är Chris?
2. När Chris och Faye samtalar förstår man att Faye haft en stor roll i företaget Compare men det är inget som någon annan än de två vet om. Varför vill inte Jack och Compares andre ägare Henrik ha med Faye i företaget?

Ett team (sida 25–28)

1. Tycker du att Jack och Faye är lyckliga? Förklara hur du tänker.
2. Faye är inte nöjd med sig själv. Hon vill vara smalare och mer vältränad.
 - a. Är det viktigt att ha en smal och vältränad kropp, tycker du?
 - b. Är det viktigare för en kvinna än för en man att vara smal och vältränad?

Stockholm, augusti 2001: Fest på Handels (sida 29–32)

1. Faye är med på en "nollning", en fest där man utsätts för olika utmaningar för att bli en del av gruppen. Har du någon gång varit med om en nollning?
2. Chris är den enda som reagerar när en av killarna tänker fotografera.
 - a. Varför tror du inte att någon annan säger ifrån?
 - b. Hur skulle du ha gjort om du varit med på bussen? Hade du låtsats som att du inte såg vad som höll på att hända, hade du struntat i att göra något eller hade du, som Chris, agerat?

Egna frågor

Nu är det dags för dig att skapa egna frågor. Dessa kan vara:

- ▶ **Frågor till texten.** Alltså frågor där du kan hitta svaren direkt i texten.
- ▶ **Frågor mellan raderna.** Här måste du dra egna slutsatser och tolka det du läser. Svaret skrivs alltså inte ut i klartext.
- ▶ **Frågor bortom raderna.** Här handlar det om att ställa frågor som gör att du får fundera över hur du själv skulle ha gjort. Du kopplar alltså det som händer i boken till dig själv och din omvärld.

Här nedan ges exempel på de tre frågetyperna.

- ▶ **Fråga till texten:** Vad heter huvudpersonen i *En bur av guld*?
- ▶ **Fråga mellan raderna:** Hur skulle du beskriva Jacks och Fayes relation och äktenskap?
- ▶ **Frågor bortom raderna:** Hur skulle du ha gjort om du hade varit med på bussen i samband med nollningen på Handels?

Grammatik

Adjektiv är ord som beskriver hur någon eller något är. Ett adjektiv kan kompareras, böjas, i de tre formerna positiv, komparativ och superlativ (se nedan).

Komparera följande adjektiv:

Hungrig, söt, arg, dålig, bra, tjock, smal, gul

Positiv	Komparativ	Superlativ
glad	gladare	gladast
hungrig		
söt		
arg		
dålig		
bra		
tjock		
smal		
gul		

Sammanfatta handlingen

I denna uppgift ska du skriftligt sammanfatta handlingen. Innan du börjar skriva din sammanfattning kan det vara bra att göra en tankekarta med de punkter som du vill ha med i din text. Ta hjälp av följande frågor:

- ▶ Vem handlar boken om?
- ▶ Var utspelar sig handlingen?
- ▶ När utspelar sig handlingen?
- ▶ Vilka problem ställs huvudpersonen inför?
- ▶ Hur löser huvudpersonen problemen?

Skriv sedan en sammanhängande text som är indelad i stycken. Låt din sammanfattning inledas såhär:

Boken En bur av guld av Camilla Läckberg handlar om...

Låtlista

I denna uppgift ska du få ta fram en låtlista till boken. Under och efter din läsning funderar du över vilka låtar som du tycker passar till specifika händelser eller karaktärer i boken. När du läst ut boken skriver du ner karaktären och/eller händelserna och vilka låtar som du vill ha med.

Motivera ditt val skriftligt. Varför passar just den valda låten så bra ihop med karaktären eller händelsen?

Finns det möjlighet kan du presentera boken och låtlistan för dina klasskompisar.